

«ὁ θεμελιῶν τὴν γῆν ἐπὶ τὴν ἀσφάλειαν αὐτῆς». Ερμηνεία του προοιμιακού Ψάλμου (Β΄)

[Ορθοδοξία](#) / [Ερμηνεία Αγίας Γραφής](#)

[Μιχάλης Κουτσός, Φιλολόγος – Συγγραφέας](#)

4. «ὁ ποιῶν τοὺς ἀγγέλους αὐτοῦ πνεύματα καὶ τοὺς λειτουργοὺς αὐτοῦ πυρὸς φλόγα».

Εσύ είσαι που κάνεις τους αγγέλους σαν τους ανέμους

και αυτούς που σε υπηρετούν σαν τη φλόγα της φωτιάς.

Ερμηνεία

Εδώ τονίζονται δύο πράγματα: και η παντοδυναμία του Θεού και οι ικανότητες των αγγέλων. Ο Θεός έπλασε τους αγγέλους πριν από τη δημιουργία του κόσμου με ορισμένες ιδιότητες. Είναι «*λειτουργικά πνεύματα εις διακονίαν αποστελλόμενα*» και έχουν ως έργο και την δοξολογία του Θεού και την βοήθεια του ανθρώπου για την κατάκτηση της σωτηρίας του. Για να πετύχουν αυτό το διπλό τους έργο ο Θεός τους προίκισε με ιδιαίτερα χαρίσματα. Ο Θεοδώρητος σχολιάζει τους παραπάνω στίχους: «*Δυνατή η φύσις του πνεύματος (του ανέμου), ισχυρή όμως και η ενέργεια του πυρός*»

. Με άλλα λόγια: οι άγγελοι έχουν και την ορμητική δύναμη των ανέμων και την καθαρτική δύναμη της φωτιάς. Με αυτές τις δύο δυνάμεις προίκισε ο Θεός τους αγγέλους, όχι για την καταστροφή των ανθρώπων αλλά για τη σωτηρία τους. Όλα αυτά βέβαια είναι σημάδια της παντοδυναμίας του Θεού Δημιουργού, του οποίου πιστοί υπηρέτες είναι οι άγγελοι.

Στους στίχους (5-18):

Εξυμνείται το έργο της δημιουργίας της τρίτης ημέρας για τον χωρισμό των υδάτων από της ξηράς, οι πηγές των οποίων διαποτίζουν την γη και παράγουν την τροφή στα κτήνη και στον άνθρωπο.

5: «ὁ θεμελιῶν τὴν γῆν ἐπὶ τὴν ἀσφάλειαν αὐτῆς,

οὐ κλιθήσεται εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος».

Εσύ είσαι που θεμελιώνεις τη γη και είναι ασφαλισμένη

και δεν πρόκειται να αλλάξει την πορεία της εις τον αιώνα του αιώνος.

Ερμηνεία

Θα μπορούσε κανείς να υποστηρίξει ότι αυτό δεν ισχύει, διότι η γη κινείται και επομένως δεν είναι ακίνητη, όπως πίστευαν στην αρχαιότητα. Αν όμως σκεφτεί κανείς ότι η γη και ο ήλιος και όλα τα αστέρια κινούνται πάνω σε καθορισμένες τροχιές και δεν παρεκκλίνουν καθόλου από την τροχιά τους αλλά μένουν σταθερά στην πορεία τους, τότε θα θαυμάσει τον Θεό Δημιουργό για αυτούς τους φυσικούς νόμους που διέπουν το σύμπαν.

6. «ἄβυσσος ὡς ἰμάτιον τὸ περιβόλαιον αὐτοῦ, ἐπὶ τῶν ὀρέων στήσονται ὕδατα·

Ἄβυσσος εἶναι τὸ ρούχο που τον περιβάλλει και πάνω στα βουνά θα σταθούν τα νερά.

7. ἀπὸ ἐπιτιμήσεώς σου φεύξονται, ἀπὸ φωνῆς βροντῆς σου δειλιάσουσιν».

Θα τα μαλώσεις και θα φύγουν αμέσως, θα τα φωνάξεις με τον ἦχο της βροντῆς και θα δειλιάσουν.

Ερμηνεία

Ἔχουμε να κάνουμε την εξής παρατήρηση. Η Αγία Γραφή δεν εἶναι επιστημονικό σύγγραμμα ούτε ἔχει σκοπό να μεταδώσει γεωλογικές ή αστρονομικές γνώσεις, αλλά περιγράφοντας τη φύση με απλά λόγια ο υμνογράφος θέλει να δείξει την παντοδυναμία και την πανσοφία του Θεού στη δημιουργία της φύσης. Εξάλλου κάποτε η γη περιβάλλονταν ὅλη από τη θάλασσα και με γεωλογικά φαινόμενα ἔγιναν τα βουνά και οι κάμποι. Αυτή λοιπόν εἶναι η ἄβυσσος που περιέβαλλε την γη, αυτή η θάλασσα που σκέπαζε βουνά και πεδιάδες και ὕστερα αποσύρθηκε και φάνηκε η ξηρά. Κατά τα ἄλλα ο υμνογράφος πιστεύει ὅτι οι βροντές και οι κεραυνοί εἶναι η φωνή του Κυρίου, με την οποία κατευθύνει τα μετεωρολογικά φαινόμενα και την πορεία των κυμάτων της θάλασσας. Ο Κύριος εἶναι ο κύριος των δυνάμεων, εἶναι αὐτός που στέλνει τα σύννεφα, τις βροχές, το χαλάζι και το χιόνι. Ο ἄνθρωπος ὅμως με την ἀλόγιστη χρήση της φύσης προκάλεσε τα ακραία φυσικά φαινόμενα. Ὅλα λοιπόν αὐτά εἶναι κάτω από τον ἔλεγχο του Θεού και θα ἔρθει καιρός που ὅλα αὐτά θα ανακαινιστούν και θα αποκατασταθούν στην

παρθενική τους κατάσταση.

8. «ἀναβαίνουνσιν ὄρη καὶ καταβαίνουνσιν πεδία

εἰς τὸν τόπον ὃν ἐθεμελίωσας αὐτά·»

Αυτά (τα νερά) ανεβαίνουν στα βουνά και κατεβαίνουν στις πεδιάδες

για τα μέρη που Εσύ τα προόρισες .

9. «ὄριον ἔθου, ὃ οὐ παρελεύσονται, οὐδὲ ἐπιστρέψουσι καλύψαι τὴν γῆν».

Έβαλες ὄριο στα νερά, που δεν πρόκειται να το ξεπεράσουν

ούτε θα επιστρέψουν, για να σκεπάσουν τη γη.

Ερμηνεία

Πρόκειται για τα σύννεφα και τις συνεπακόλουθες βροχές. Ο ψαλμωδός πιστεύει ότι ο Κύριος είναι αυτός που οδηγεί τα νέφη από το βουνό στην πεδιάδα και από την πεδιάδα στο βουνό. Είναι οι βροχές που παρακολουθούμε να παίρνουν διάφορες κατευθύνσεις και αναρωτιόμαστε ποιος άραγε κινεί αυτές τις βροχές, ποιος είναι πίσω από τα διάφορα καιρικά φαινόμενα. Η εκκλησία εύχεται « Ὑπὲρ εὐκρασίας ἀέρων, εὐφορίας τῶν καρπῶν τῆς γῆς καὶ καιρῶν εἰρηνικῶν». Η εκκλησία νοιάζεται για το τι καιρό θα κάνει και κατά πόσο θα βοηθήσει στην καρποφορία της γης, από την οποία εξαρτάται η τροφοδοσία του ανθρώπου.

Στην πραγματικότητα βέβαια οι φυσικοί νόμοι είναι εκείνοι που κινούν τα σύννεφα ανάλογα με τις κατά τόπους θερμοκρασίες. Ποιος όμως έθεσε αυτούς τους φυσικούς νόμους; Φυσικά ο Θεός, γι αυτό και ο ψαλμωδός αναφέρεται άμεσα στον Θεό Δημιουργό. Ο Θεός δεν άφησε τους φυσικούς νόμους να εξελίσσονται άτακτα και ανεξέλεγκτα. Έβαλε ὄρια, που δεν πρόκειται να τα ξεπεράσουν και συνεπώς δεν πρόκειται να καλύψουν όλη τη γη σε περίπτωση μιας φουρτούνας ή θαλασσοταραχής. Όταν όμως οι φυσικοί νόμοι παραβιάζονται, τότε «η φύση εκδικείται» και ανατρέπεται η ισορροπία των φυσικών νόμων και τότε έχουμε τα ακραία φυσικά φαινόμενα λόγω των κερδοσκοπικών ενεργειών του ανθρώπου. Η περιβαλλοντική συνείδηση συνίσταται στο σεβασμό της φύσης, που ο Θεός Δημιουργός έπλασε.

10. «ὃ ἑξαποστέλλων πηγὰς ἐν φάραγξιν,

ἀνὰ μέσον τῶν ὀρέων διελεύσονται ὕδατα·

Εσύ είσαι που κάνεις να ξεπηδούν πηγές μέσα από τα φαράγγια

και να τρέχουν νερά ανάμεσα στα βουνά.

11. ποτιοῦσι πάντα τὰ θηρία τοῦ ἀγροῦ, προσδέξονται ὄναγροι εἰς δίψαν αὐτῶν·

Κι έτσι θα ποτίζονται όλα τα ζώα του αγρού

και τα γαϊδουράκια θα περιμένουν να ξεδιψάσουν.

12. **ἐπ’ αὐτὰ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ κατασκηνώσει,**

ἐκ μέσου τῶν πετρῶν δώσουσι φωνήν».

Πάνω σ’ αυτά (τα βουνά) θα κατασκηνώσουν τα πετεινά του ουρανού

και μέσα από τις πέτρες θα ακούγονται τα κελαηδίσματά τους.

Ερμηνεία

Είναι πολύ ωραίες και ποιητικότερες οι εικόνες αυτές της φύσης με τις πηγές μέσα στα φαράγγια, τα νερά να τρέχουν ανάμεσα στα βουνά και να έρχονται τα άγρια θηρία να ξεδιψάνε, αλλά και τα πετεινά του ουρανού που στήνουν τις φωλιές μέσα σε αυτά τα δροσερά λαγκάδια και να κελαηδούν ασταμάτητα. Δεν είναι, βλέπετε, μόνο ο άνθρωπος, για τον οποίο λαμβάνει μέριμνα ο Θεός, αλλά και τα ζώα και τα φυτά. Ποιος τρέφει και ποιος ποτίζει τα άγρια ζώα και τα πουλιά; Όχι βέβαια ο άνθρωπος αλλά ο Θεός. Ο Θεός φροντίζει να βγαίνουν οι πρασινάδες και να τρέφονται τα ζώα, τα οποία στη συνέχεια γίνονται τροφή για άλλα σαρκοφάγα ζώα. Τίποτα δεν είναι περιττό, όλα έχουν τη δικιά τους αποστολή σύμφωνα με το πάνσοφο σχέδιο του Θεού. Όλες οι ομορφιές του κόσμου πρέπει να μας παραπέμπουν στον Θεό, τον Δημιουργό της ομορφιάς και του κάλλους.

[Διαβάστε ολόκληρη τη μελέτη εδώ](#)

<https://bit.ly/3yLBfi9>